

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ФІЛОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ТА СОЦІАЛЬНИХ
КОМУНІКАЦІЙ

**БІБЛІОПСИХОЛОГІЯ, БІБЛІОПЕДАГОГІКА,
БІБЛІОГРАФІСТИКА, БІБЛІОТЕРАПІЯ
В ОСВІТІ:
теорія і практика**

Збірник тез доповідей II Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції

Мукачево
(14-15 квітня 2022 року)

УДК 159.9:028.02:37:02:929:37:021(043.2)

Б59

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет
Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(Протокол № 4 від 18.04.2022 р.)

Відповідальний за випуск – к. філол. н., доцент, завідувач кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій Прокопович Л.С.

Головний редактор:

Щербан Т. Д. – доктор психологічних наук, професор, ректор МДУ.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Моргун А. В. – декан гуманітарного факультету, кандидат філологічних наук, доцент
Прокопович Л. С. – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій

Мовчан К. М. – директор Наукової бібліотеки МДУ, старший викладач кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій

Веремчук О. В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій

Курило О. Й. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій

Попович Н.Ф. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій

Б59

Бібліопсихологія, бібліопедагогіка, бібліографістика, бібліотерапія в освіті: теорія і практика: збірник тез доповідей II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, 14-15 квітня 2022 р. Мукачево / ред. кол.: Т. Д. Щербан (гол. ред.) та ін. – Мукачево: МДУ, 2022. – 80 с.

©Мукачівський державний університет, 2022

За допомогою відеоконтенту бібліографічне інформування стає більш видовищним, а тому – більш ефективним. У стислий час формат презентації дозволяє ознайомити аудиторію з інформаційно-бібліографічним ресурсом.

Пропонуємо переглянути відеопрезентацію бібліотрансформера <https://www.youtube.com/watch?v=erEnC-NlrCM>.

Отже, наш досвід створення відео контенту для популяризації електронної бібліографічної продукції доводить, що цей змістовно насичений, місткий, але в той же час зручний, мобільний засіб донесення інформації має позитивний відгук. Використання відео підвищує взаємодію з аудиторією та збільшує охоплення переглянутих бібліографічних продуктів.

УДК 028.8:615.85(043.2)

ПРОДАН А. В.
Пряшівський університет (Словаччина);
КУРИЛО О. Й.
Мукачівський державний університет

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ БІБЛІОТЕРАПІЇ

Останнім часом активно розвивається галузь педагогічної науки, яку найчастіше називають реабілітаційною педагогікою. Така назва пов'язана передусім із можливістю коректувального впливу на дітей, підлітків та молодь у плані полегшення соціалізації особистості в соціумі, а також для покращення їх фізичного, психічного й соціального здоров'я, функціональних та адаптаційних можливостей з огляду на певні відхилення в генетичному розвитку чи в поведінці.

У перекладі з грецької бібліотерапія означає «лікування книгою», в основі якої лежить систематичне читання, що призводить до покращення психологічного стану читача. Це спеціальний корекційний вплив на людину за допомогою читання спеціально дібраної літератури з метою нормалізації чи оптимізації її психічного стану [1, с. 10].

Ряд дослідників, науковців та педагогів-практиків досліджували означену проблему, зокрема: Ю. Дрешер, Б. Крейденко, Б. Симонов, Т. Алієва, Р. Белашова, М. Волочай, О. Дем'янчук, М. Лещенко, Л. Ляхоцька, Н. Миропольська, Д. Ольшанський, Г. Ткачук, Г. Яблонська та інші. Вони розглядають книгу як засіб виховання, спрямований на розвиток духовності, фізичної досконалості, моральності, художньої-естетичної культури тощо.

До різноманіття інноваційних технологій, якими характеризується сучасний стан розвитку педагогічної науки й практики, належить педагогічна бібліотерапія, яка є цілісною системою інтегративної психолого-педагогічної терапії на засадах особистісно-орієнтованої взаємодії усіх учасників освітнього простору та передбачає лікування особистості за допомогою книг, фрагментів книг, сучасних аудіовізуальних матеріалів (відео- та аудіозаписи книг), інших читацьких засобів здійснювати психолого-педагогічний вплив на проблеми

дитини, що виникають у спілкуванні, ускладнені в навчанні, подоланні труднощів соціалізації, адаптації в соціумі для збереження цілісності її духовного ядра [2, с. 67]. Як бачимо, в нашій країні бібліотерапією найчастіше займаються педагогічні працівники. З метою підвищення кваліфікації освітян навіть проводять відповідні курси, практикуми, семінари з «лікування книгою».

У США та Канаді ж, наприклад, бібліотерапія розглядається «через призму медичних наук і цією діяльністю займаються виключно психологи та психотерапевти «в умовах лікарні» [3, с. 697].

Серед позитивних і дієвих сторін бібліотерапії можна виділити, зокрема, розвивальний вплив її на мислення читача, розширення його світогляду, можливість отримати естетичну насолоду від прочитаного, підвищення стресостійкості та розширення словникового запасу, покращення концентрації уваги, розвиток кращих моральних якостей тощо.

Але обов'язковою умовою високої якості й доброго результату бібліотерапії є відповідна спеціальна підготовка освітян, яка розкриє всі таємниці бібліотерапевтичного процесу, а також їх лідерські якості. Бібліотерапевтом повинна бути людина, наділена емпатією, яка тонко вміє визначати проблеми й потреби учасників «лікування книгою», добре знає літературу та її можливості впливу, має значний терапевтичний досвід, уміє вести внутрішньогрупову комунікацію, не оцінює, а приймає усіх такими, як вони є, поблажлива до себе й до інших.

Розглядаючи теоретичні основи бібліотерапії, важливо звернути увагу на використання бібліотерапевтичних засобів, до яких належать книги, альтернативні читацькі матеріали та бібліотерапевтичні тексти. Необхідно також скласти спеціальні програми з «лікування книгою», майстерно оволодіти основними бібліотерапевтичними техніками роботи. Щодо безпосередньої організації цього процесу, то варто спочатку ознайомитися з його учасниками, продумати місце проведення означених занять, а також чітко спланувати хід усього бібліотерапевтичного процесу.

Таким чином, дотримуючись визначених теоретичних основ для ефективного проведення бібліотерапії, отримаємо добрі терапевтичні результати у плані коректувального й виховного впливу на читачів, завдяки якому відбуватимуться позитивні зміни в пізнавальній, емоційній та соціальній сферах, а також у формуванні гармонійно-розвиненої особистості.

Список використаних джерел

1. Библиотерапия: методические рекомендации / сост. В. В. Головач. – Мариуполь: МГУ, 2018. – 56 с.
2. Заїчко А. С. Бібліотерапія в освіті [Електронний ресурс] / А. С. Заїчко // Бібліотека закладу вищої освіти в умовах трансформаційних змін: відкрита наука, відкритий доступ, цифрова педагогіка: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., Полтава, 20-21 вересня 2018 р. – Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка. – С. 66–70. – Режим доступу: <http://www.dsace.pnpu.edu.ua>.
3. Трофимова Р. Трактовки библиотерапии / Р. Трофимова // Мир науки, культуры, образования. – Горно-Алтайск, 2007. – № 1. – С. 69–72.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>